

Kur'an'ın üslubundaki bedaata örnek olarak İnşikak Sûresinde geçen ilgili ayetleri açıklar mısınız?

“Sema yarıldığında.”

“Ve Rabbini dinleyip kendisine yaraşır şekilde boyun eğdiği vakit.”

“Arz, uzatılıp dümdüz edildiğinde.”

“Ve içindekileri atıp boşaldığı zaman.”

“Ve Rabbini dinleyip kendisine yaraşır şekilde boyun eğdiği vakit.”[\[1\]](#)

Âyetler, gök ve yerin Cenab-ı Hakk'ın emrine karşı son derece itaatkâr olduğunu âli bir üslûp ile şöyle beyan eder:

Nasıl büyük bir kumandan cihad, manevra ve asker alımı şubeleri gibi cihada lazım işler için iki daireyi teşkil edip açmış. O cihad ve o muamele işi bittikten sonra o iki daireyi başka işlerde kullanmak ve değiştirerek istimal etmek için o iki daireye yönelir. O daireler her birisi hademeleri diliyle veya nutka gelip kendi lisaniyla der ki:

Ey kumandanım! Bir parça mühlet ver ki, eski işlerin ufak tefeklerini, pılı pırtılarını temizleyip dışarı atayım, sonra teşrif ediniz. İşte atıp senin emrine hazır duruyoruz. Buyurun ne yaparsanız yapınız. Senin emrine boyun eğmişiz. Senin yaptığın işler bütün hak, güzel, maslahattır.

Öyle de: Gökler ve yer, böyle iki teklif, tecrübe ve imtihan dairesi olarak açılmıştır. Müddet bittikten sonra Gökler ve yer teklif dairesine ait eşyayı Allahın emriyle bertaraf eder. Derler: Ya Rabbena! Buyurun, ne için bizi istihdam edersen et. Hakkımız sana itaattir. Her yaptığın şey de haktır.

İşte, cümlelerindeki üslûbun haşmetine bak, dikkat et.

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ

1. “Sema yarıldığında.”

Bu âyet, “O gün gök bulutlarla yarılıp parçalanacak ve melekler bölük bölük indirilecektir.” (Furkan, 25/25) âyeti gibidir.

Hz. Ali, bu yarılmanın yukarı âlemdeki yıldızlardan olacağını söyler.

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ

2. “Ve Rabbini dinleyip kendisine yaraşır şekilde boyun eğdiği vakit.”

Sema, itaatkâr bir memurun, âmirinin emrine uyması gibi, bu yarılma hususunda Rabbinin emrine tam bir inkıyat hâlinededir.

Semanın, Rabbinden gelen emri dinlemesi ve boyun eğmesiyle, bu tahakkuk eder.

وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ

3. “Arz, uzatılıp dümdüz edildiğinde.”

Dünya, üzerindeki dağlar ve tepelerin ortadan kalkmasıyla dümdüz hâle gelir.

وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ

“Ve içindekileri atıp boşaldığı zaman.”

Arz, içinde olanları atar, tamamen bomboş olur.

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ

“Ve Rabbini dinleyip kendisine yaraşır şekilde boyun eğdiği vakit.”

Sema ve arz ile ilgili bu ilâhi tasarruflar anlatılırken kullanılan “**iza**” (*şöyle olduğunda*) ayrı ayrı zikredilmesi, her iki cümlenin müstakil olduğunu ifade eder. Her ikisi de ayrı bir kudret tecellisidir.[\[2\]](#)

“**Şöyle olduğunda...**” denilip cümlenin tamamlanmaması

- Mübhem bırakarak daha ziyade korkutmak,

- Veya Tekvîr ve İnfitar surelerinde geçen cevap ile iktifa etmek içindir.[\[3\]](#)

[\[1\]](#) İnşikak, 84/1-5.

[\[2\]](#) bk. Beydâvi, III, 671-672.

[\[3\]](#) Tekvir suresi 14. âyette şöyle geçer: “(İşte o zaman), **herkes ne getirmiş olduğunu anlar.**” İnfitar suresi 5. âyette ise şöyle denilmektedir: “(İşte o zaman), **her nefis neyi önden gönderip ve neyi geri bıraktığını bilir.**”